

V A S A .

Läs även
KULTTOUR
mellan
tidningen!

Vasa blev en trygg hamn för familjen Pishun s. 8

Lyckliga invånare är
hjärtat i det hela s. 4

Lifti inledde
sin trafik s. 11

Vasa stads invånartidning **02/2022**

8

Vasa blev en trygg hamn för familjen Pishun

11

”Bussarnas årliga körkilometrar ökar från nuvarande cirka en miljon till cirka två miljoner kilometer

4

12

16

Briefly in English

V A S A .

Invånartidning **02/2022**

3

Ledare

3

Vi frågade

4

LYCKLIGA INVÅNARE ÄR HJÄRTAT I DET HELA

6

Vi gör bort oss men är ändå lyckliga

7

I korthet

8

Vasa blev en trygg hamn för familjen Pishun

10

Bildelningen sparar på miljön

11

Lifti inledde sin trafik

12

Två språk under samma tak

14

Från idéfrö till blomsteräng

15

30 år av medling blev en livsstil

16

Briefly in English

Chefredaktör: **Leena Forsén** / Redaktion: **Niklas Grönholm, Ronja Juola, Heli Masa, Maria Mäenpää, Ilari Rautiainen, Susanna Saari, Jenni Tuliniemi** / Översättningar: **Vasa stads översättningsservice** / Pårbild: **Christoffer Björklund** / Layout: **Mikael Matikainen**, Vasa stads grafiska tjänster / Tryck: **PunaMusta Oy** / Upplaga: **55 000** st. / Utgivare och förläggare: **Vasa stad**, PB 3, 65101 Vasa, www.vasa.fi / Issn (tryckt): **1459-6016** / Issn (nättidningen): **1459-6032** / Respons: feedback.vaasa.fi / Följande invånartidning utkommer i januari 2023

[f vaasankaupunki](https://www.vaasa.fi)

[@vaasavasa](https://www.instagram.com/vaasavasa)

[@vaasavasa](https://www.facebook.com/vaasavasa)

[youtube.com/cityofvaasa](https://www.youtube.com/cityofvaasa)

[linkedin.com/company/city-of-vaasa](https://www.linkedin.com/company/city-of-vaasa)

Lifti transporterar också vid dåligt väder

🔪 Ronja Juola 📷 Ronja Juola

Vasas och Korsholms gemensamma kollektivtrafik Lifti inledde trafiken i början av juli. I början av augusti frågade vi Vasabor om deras vanor gällande kollektivtrafik och användning av Lifti. Flera ansåg att man behändigt kan röra sig med buss, men att bekvämligheten vinner emellanåt.

1. Använder du kollektivtrafiken?
2. Tänker du pröva på Lifti eller har du redan provat?
3. Vad är det bästa med att åka med Lifti/buss?

Emma Takalo

Vasa

- 1 Numera åker jag ganska sällan buss, eftersom jag bor i centrum och allt finns på gångavstånd.
- 2 Hittills har jag inte haft behov av att pröva på Lifti, men med de här bensinpriserna blir en månadsbiljett säkert billigare.
- 3 Det bästa är absolut att reseplanera - ren sköter planeringen av resan för min räkning. Om det är dåligt väder blir man inte heller våt.

Tiia Alahäivälä

Vasa

- 1 Ganska sällan använder jag kollektivtrafik, eftersom jag gör arbetsresorna med bil.
- 2 Ja, jag tänker pröva på Lifti!
- 3 Det bästa är att man kan minska på privatbilismen. Det är verkligen trevligt att buss- och turerna i närheten av vårt hem har ökat.

Mika Salonen

Vasa

- 1 Inte egentligen. Jag använder mest egen bil.
- 2 Jag har inte testat och för närvarande planerar jag inte heller att göra det. Jag bor så nära allt att jag inte har behov att röra mig med buss.
- 3 Det bästa med bussen är att ungdomarna friare kan röra sig från en plats till en annan. Det sparar på föräldrarnas tid då de inte hela tiden behöver skjutsa sina barn.

Ledare

Vasa har modet att sätta målen högt

VASA STADS NYA STRATEGI kan inte sägas vara anspråkslös, utan målen har igen en gång satts högt. Och så ska det vara om vi vill fortsätta som en livskraftig stad där det går att ha en lycklig vardag. Vasas mål är att vara Finlands lyckligaste och tryggaste stad samt att i framtiden växa till Nordens energihuvudstad med 100 000 invånare. Också klimatmålen har satts högt, eftersom målet är att vara en klimatneutral stad redan under 2020-talet. Satsningar görs på attraktivitetsarbetet för att regionen ska få nya företag, arbetsplatser och nya invånare i och med det. På så sätt kan vi trygga skatteinkomsterna som gör att vi kan upprätthålla service som är viktig för oss alla, såsom småbarns- och pedagogik, utbildning, bibliotek, kulturupplevelser, naturstigar och stadens miljö.

Stadens strategi är en gemensam strategi för oss alla, eftersom den fungerar som en karta för stora och små beslut som fattas under den närmaste tiden och påverkar vår vardag. Den styr stadigt in i staden i framtiden. Därför är en viktig del av utarbetandet av strategin den enkät som riktats till invånarna, så att vi fick höra vilka saker som är viktiga för er Vasabor och en hurdan framtid ni vill ha för er egen stad. Invånarnas synpunkter var också en viktig grund i beslutsfattarnas strategiworkshoppar.

Vi vill allt mera och oftare höra invånarnas synpunkter för att vi ska kunna utveckla vår verksamhet i rätt riktning. Som exempel fick mitt eget barn i daghemsåldern med sin grupp vara med och kläcka idéer för hur drömdaghemmet kunde se ut i samband med daghemmet som kommer att inrättas i den gamla skolbyggnadens lokaler i Brändö. Barnen var mycket entusiastiska över att man lyssnade på dem och tog med dem i planeringen. Till invånarna i Brändö skickades också en enkät om deras önskemål för det nya daghemmet och all respons som kom in har blivit noggrant genomgången.

Bekanta dig med möjligheterna att delta på stadens webbsidor: www.vaasa.fi/sv/paverka.

Vi gör Vasa till världens lyckligaste stad tillsammans!

LEENA FORSÉN
kommunikationschef

Briefly
IN ENGLISH
p. 16

Välmående och lyckliga invånare är hjärtat i det hela

✎ Jenni Tuliniemi 📷 Mikael Matikainen

Vasas strategi förnyades i våras för åren 2022–2025. Som en del av strategiarbetet fick man även åsikter från 1473 invånare. Lycka, attraktivitet och klimatneutralitet fortsätter som starka mål. Nytt för denna gång var temaprogram som uppgjordes för att styra strategin. Också målen för en hållbar utveckling länkas för första gången till en del av strategin.

Även i framtiden är det invånarna, företagen och sysselsättningen som tryggar skatteintäkterna och välfärden. Vasa siktar fortfarande på gruppen med stora tillväxtcentrum. I stadens strategi eftersträvas 100 000 invånare på lång sikt, men för detta mål har ingen tid uppställts. Samarbetet med närkommunerna och Umeå är viktigt.

Bekanta dig med Vasa stads strategi:

www.vaasa.fi/sv/strategi

Tre teman - närmare 70 åtgärder

För styrning av strategiarbetet har följande tre teman valts; Ett välmående och kunnigt Vasa, Ett attraktivt Vasa, Ett klimatneutralt Vasa. Varje tema omfattar en mängd med ansvarsområden, åtgärder och mätare. Nu får även ledamöterna i stadsfullmäktige och de viktigaste intressentgrupperna delta i arbetet via styrgruppen för de tre temaprogrammen.

— För att det ska skapas nya arbetsplatser i staden behövs det också nya aktörer. Arbetet är den viktigaste faktorn då människor funderar på att byta ort eller hemland. Därför måste vi se till att det är enkelt för både företag och anställda med familjer att komma hit, säger koncernförvaltningsdirektör **Jari Karjalainen** som är ordförande för styrgruppen för temat Ett attraktivt Vasa.

Välfärden och kompetensen kan främjas på många olika sätt.

— Välfärd utgår till stor del från delaktighet, utbildning, satsningar på kultur och motion, hälsofrämjande service samt ökad trivsel. Exempelvis med hjälp av Unicefs modell Barnvänlig kommun kan vi välja rätt lösningar med tanke på barnens välbefinnande i servicen och kommunens förvaltning, säger bildningsdirektör **Christina Knookala** som är ordförande för styrgruppen för temat Ett välmående och kunnigt Vasa.

Klimatneutralitet under detta årtionde kräver gärningar.

— Genomförandet av temaprogrammet fokuserar under de närmaste åren på att minska utsläppen från trafiken

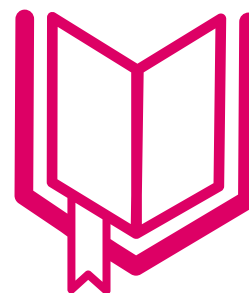
och förbättra fastigheternas energieffektivitet. Basstaden kan inte på egen hand uppnå klimatneutralitet, utan även koncernbolagen behöver delta. Dessutom hör ett starkt deltagande bland kommuninvånarna och företagsfältet till arbetet, funderar stads miljödirektör **Markku Järvelä** som är ordförande för styrgruppen med temat Ett klimatneutralt Vasa 202x.

Hållbar utveckling – en angelägenhet för alla

Staden har även förbundit sig till FN:s totalt 17 mål för en hållbar utveckling. Den nationella färdplanen Agenda2030 har utarbetats för en hållbar utveckling.

— Kommunerna har en viktig roll som genomförare av åtgärderna. För invånarna innebär en hållbar utveckling i vardagen bl.a. möjligheten att få service, hälsovård samt vatten och el i hemmet. Därtill innebär hållbarhet i vardagen likvärdigt bemötande, en ren miljö och möjlighet att delta i planeringen av gemensamma saker. Det är även frågan om att vi omfattar en hållbar livsstil där vi själva tar ansvar för vårt välbefinnande, säger projektplanerare **Maria Backman** som berett stadens strategi.

Med verktyget MayorsIndicators följer man upp hur målen nås. Verktyget omfattar cirka 200 indikatorer och innehåller information om alla kommuner i Finland, Sverige och Storbritannien. Med hjälp av det finns uppdaterad statistikinformation och fakta som beskriver fenomen konstant tillgängligt som stöd för ledarskapet och beslutsfattandet.

En gemensam utvecklingsstrategi för Vasa och Umeå

Jenni Tuliniemi

BÅDE VASA OCH UMEÅ har en kraftig utveckling. Båda drivs av industriinvesteringar, ett gemensamt fartyg, utbildning, forskning och turism. Städerna har haft samarbete i olika grupper redan länge, men i år var det läge att ta ett kliv mot en ökad gemensam utveckling.

— Vi ordnade flera workshoppar under vintern där vi funderade över utvecklingsobjekt och sätt för att öka livskraften i båda städerna. Deltagarna såg mycket möjligheter, stor potential och gemensamma gärningar som gynnar båda i och med det ökade samarbetet, säger de ansvariga för strategiarbetet **Susanna Slotte-Kock** som är ansvarig för Vasa stads externa relationer och **Cathrin Alenskär** som är internationell strateg i Umeå.

Resultatet av workshopparna blev fyra gemensamma utvecklingsområden; näringslivssamarbetet, ett gemensamt arbetsmarknadsområde och starka universitetsstäder, starka och attraktiva stads- och livsmiljöer samt gemensamma upplevelser, en ökning av samarbetet kring kultur och fritid. Städerna undertecknade ett intentionsavtal om en gemensam utvecklingsstrategi i april. Visionen är att utveckla en fungerande och enhetlig samnordisk region, som har obegränsade möjligheter och ett smidigt samarbete. Strategin uppfylls med hjälp av en verksamhetsplan och åtgärderna finansieras ur den befintliga budgeten samt med extern finansiering.

Priset i "mokatävlingen" var en veckoslutsresa till Vasa och ett besök bakom kulisserna på programmet Strömsö. Fotot på Strömsö är taget under öppet hus-dagen som ordnades 11.6.2022 för att fira programmets 20-årsjubileum.

Vi gör bort oss men är ändå lyckliga

📍 Heli Masa 📷 Kimmo Makkonen

Att hoppa in i en främmande bil, hamna på fel bröllop eller skriva konstiga saker i sociala medier – bland annat så kan ett lyckligt liv med tabbar se ut. När man kan skratta åt sig själv och sina harmlösa misstag är det lätt att vara lycklig.

Vasa har alla förutsättningar att vara världens lyckligaste stad; utöver allt annat fint har vi ju också Strömsö, en plats där allt går lekande lätt. Vi lever emellertid inte inlindade i rosa bomull eller tror att livet är rena rama lyckofesten.

Också misstag, tabbar och stunder då allt "inte går som på Strömsö" hör till livet. Det där klassiska uttrycket är en del av den lyckliga vardagen såväl i Vasa som på andra håll i Finland. Varför vill vi nu ta upp det där att göra bort sig?

Mokatävlingen drar uppmärksamheten till Vasa

"Min man stannade bilen framför en kiosk som jag snabbt besökte. Sedan hoppade jag tillbaka in i bilen. Mannen bakom ratten tittade förvånat på mig. Ännu mera förvånad var den okända mannens hustru som stod bakom bildörren då jag klev ut ur fordonet."

"Utan glasögon med små barn på Tropiclandia. Jag ställde mig nedanför rutschbanan för att ta emot min lille son. I famnen på mig rasade en okänd vuxen

och sonen åkte ner först efter hen."

Bland annat sådana här vardagliga misstag delade folk med sig av under försommarens "mokatävling". Vi utmanade finländare till att berätta sina egna Strömsö-moment för oss, det vill säga situationer då allt inte gick som på Strömsö. Bland alla som deltog i tävlingen lottade vi ut ett veckoslutspaket med en hotellövernattning i Vasa och ett besök bakom kulisserna på Strömsö.

Kampanjen var en del av kommunmarknadsföringen i syfte att göra Vasa bättre känt på andra håll i landet och även bidra till Vasabornas egna positiva vibbar om sin hemstad. Vasa strävar efter att vara den stad där de lyckligaste människorna i världen bor. Lyckan går emellertid hand i hand med olyckan. Vi upplever att vi i Vasa arbetar för att det trots tabbar är lätt att vara lycklig i Vasa.

Den första delen av fri-luftsleden runt Södra Stadsfjärden är färdig

Ilari Rautiainen

DEN FÖRSTA DELEN av friluftsleden blev färdig i början av sommaren. Den tio kilometer långa ruten går genom storslagna landskap längs Sundomvikens strand från Fiskstranden ända till Risö naturstig.

Delen är inledningen på en cirka 30 kilometer lång rutt som förutspås bli Vasas nya naturturismstrumf. Längs leden har man bland annat gjort nya rastplatser, förbättrat belysningen och byggt en robust bro över Gamla Vasa kanal. Längs ruten finns även många skyltar som berättar mer om områdets natur och kulturhistoria.

Den största ansiktslyftningen fick delen som startar från

köpcentret i Sunnanvik. Den går via Batteriudden längs kanalen ända till Gamla hamnen.

— Leden är nu helt klar från Fiskstranden till Gamla hamnen, men därtill har förbättringar gjorts även på Forststyrelsens område som börjar där, och exempelvis i Risö har stigen som går från den gamla skjutbanan förbättrats, säger **Jarmo Latvala** som är serviceansvarig i grönområdesteamet.

Bekanta dig med den nya leden och med Vasas övriga naturobjekt på adressen

vaasa.fi/sv/se-och-upplev/aktiviteter-och-natur/

Podcaster om Vasaidentiteten och lycka

Heli Masa Mikael Matikainen

HAR DU REDAN LYSSNAT på Vasas egna podcaster? Nu kan du exempelvis njuta av en joggingtur vid havsstranden och samtidigt lyssna på intressanta diskussioner om lycka och Vasaidentiteten. Vi har publicerat två podcast-serier som båda finns på adressen **varldenslyckligastestad.fi**.

I *Me maailman onnellisimmat*-podcasterna diskuterar världens lyckligaste människa, musikern och producenten **Sebastian Da Costa** från Vasa med inflytelserika personer som är bekanta för finländarna. Med gästerna förs berörande och ärliga diskussioner om livshistorier, lycka och Vasaidentiteten.

Temat för *Vaasa Cast*-podcasterna är människorna i Vasa och aktuella fenomen i staden. Fotbollsentusiasten och radioproffset **Tommi Helminen**, som är född i Vasa, berättar om produktionen av *Vaasa Cast*:

— Det är fint att med Vasa stad göra något nytt och annorlunda för Vasaborna via en podcast. Syftet är att producera ett lättkonsumerat innehåll som kan vara din kompis t.ex. under promenader. Det kommer ut podcast-avsnitt fram till slutet av året, så jag tar gärna emot lyssnarnas önskemål om ämnen på stadens kanaler i sociala medier, uppmuntar Tommi.

Tommi Helminen

LÄS FLER
nyheter på
adressen
www.vasa.fi

I KORTHET

Nya bestämmelser om avfallshantering har trätt i kraft

Ilari Rautiainen

VASAREGIONENS nya avfallshanteringsbestämmelser trädde i kraft 1.6.2022. Bestämmelserna har flera övergångstider beroende på avfallskategori och område. Bakgrunden till ändringen är avfallslagen som trädde i kraft i juli i fjol. I och med den ska avfall samlas in mer noggrant än tidigare i separat sorterade avfallskategorier.

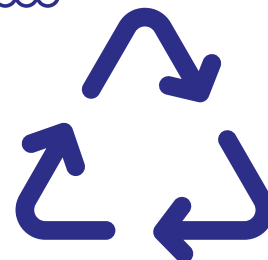
Efter 1.10.2023 beställs alla tömningar, förutom brännbart avfall, från Stormossen. Fastighetsinnehavarna väljer själva från vilket avfallsbolag de beställer sina transporter av brännbart avfall.

— Ändringen märks konkret hos fastighetsinnehavarna först efter övergångsskedet, då den separata insamlingen av bioavfall inleds även på småhusområdena. Fastighetsinnehavarna konkurransutsätter transporterna av brännbart avfall och Stormossen de övriga avfallskategorierna, förtydligar avfallshanteringschef **Camilla Enell-Öst**.

Stormossen konkurransutsätter avfallstransporterna under innevarande år. Efter konkurransutsättningen finns mer exakta transport- och hanteringspriser i avfallstaxan.

Avfallsbestämmelserna är i kraft i Vasa, Korsholm, Vörå, Malax, Storkyro och Korsnäs och gäller både kommuninvånarna och kommunernas egna fastigheter. Största delen av förändringarna sker under år 2023.

Läs mer på adressen:
avfall.fi

Vasa blev en trygg hamn för familjen Pishun, där närheten till havet gav trygghet

✎ Maria Mäenpää 📷 Christoffer Björklund

Familjen Pishun kom till Vasa efter att det ryska invasionskriget mot Ukraina bröt ut. Livet förändrades i ett enda slag, men till all lycka blev de väl bemötta i Vasa. Det var lätt att passa in i den mångkulturella staden och invånarna ville hjälpa till.

Viktoriiia Pishun blev chockad över nyheterna morgonen 24.2 så som hela Ukraina och resten av världen. Landet hamnade i krisläge över en natt. Hennes man **Mohammed** var och arbetade i sitt hemland Jordanien. Under krigets andra dag packade Viktoriiia bilen och tog barnen med sig i riktning mot Lviv, som var en tryggare plats

Karolina.
Viktoriiia och
Milana trivs i
Vasa.

än hemstaden Kiev.

Viktoriia höll sig nära den polska gränsen med sina barn och Mohammed anlände så snart han fått visumärendena ordnade. Då kriget fortsatte och blev allt värre, flydde familjen Pishun till Polen. Snart fick de en inbjudan till Vasa, där Mohammeds f.d. kollega vid Wärtsilä erbjöd sig att hjälpa till.

— Resan var lång men den gick bra och vi var mycket lättade över att få komma i säkerhet. Vasa förläggning agerade snabbt, en möblerad lägenhet ordnades samma dag och man kom med förnödenheter till ytterdörren. Det var en lättnad att äntligen få packa upp resväskorna, minns Viktoriia.

Vasa förläggning, som har 500 platser, ordnar mottagningsservice för personer som söker internationellt skydd. **Milana** 7 år och **Karolina** 9 år fick börja i Vaasa English Playschool. De talade redan bra engelska, precis som Viktoriia som har jobbat som flygvärdinna och inom turismen, vilket hjälpte till vid integreringen.

Nya vänner hjälper att finna sig till rätta

Marsvädret i Finland medförde även utmaningar för familjen Pishun som var van med varmare väder, men när sommaren kom blev det lättare. Familjen är van med en livlig livsrytm i Kiev, men närheten till naturen och havet förde med sig ett lugn.

— Givetvis har oron över vänner och familj som blivit kvar i Ukraina och hemsigheterna där speglat av sig på livet, men Vasabornas vilja att hjälpa till har gjort att det känns lättare. Vi fick snabbt nya vänner både bland ukrainare i samma situation och bland lokalbefolkningen.

Såväl Karolina som Milana är musikaliskt begåvade och utövar musik mångsidigt.

— Det harmade först Milana att hamna i förskolan, då hon redan skulle ha börjat skolan i Ukraina.

Men hon fogade sig fort och uppgifterna var ju lätta, skrattar Viktoriia.

Stöd via integrationsservicen

Var och en kan för egen del bidra med att göra integrationen lättare för de inflyttade i landet. Även en liten gärning har en stor inverkan.

— Jag skulle vilja uppmuntra människor till möten med invandrare. Främjandet av goda relationer börjar med små handlingar, ett leende och att man hälsar på varandra. Man kan bidra på många olika sätt, var och en har sitt eget sätt, säger chefen för integrationsservicen vid Vasa stad **Hanna Kakko**.

I integrationsservicen finns ofta ett behov av stöd i servicen som ordnas för de som får internationellt skydd och kontakter till lokalbefolkningen. Via frivilligorganisationer kan man bli en språkvän eller delta i fadderföreningsverksamheten.

Mångsidig service för inflyttade i landet

Internationalismen är starkt närvarande i flerspråkiga Vasa. Språkprogrammet garanterar flerspråkig service och den internationella webbplatsen Infofinland erbjuder information om Vasa på tio olika språk. Vid Welcome Office får man lokal rådgivning på flera språk.

— Dessa betjänares både dem som planerar att flytta till Finland, de som redan har flyttat hit, myndigheter och de parter vid Vasa stad som arbetar med inflyttade i landet. Det är allas rättighet att få tillgänglig och högklassig information och Welcome Office har redan i 10 år gett invånarna handledning och rådgivning, berättar servicerådgivare **Petra Winberg** vid Welcome Office.

Rådet för kulturell mångfald främjar utvecklingen av integrationsservicen och dialogen med myndigheterna, samt förstärker integrationen i båda riktningarna.

Var antirasist!

✍ Maria Mäenpää

När man möter rasism är det viktigt att man ingriper i osakligt beteende. Tillsammans gör vi ett tryggt och lyckligt Vasa för alla!

Fem tips för att påverka:

1 Ingrip och försvara! Ingrip i osakligt beteende och rasistiskt tal i din vardag, skratta inte åt osakliga vitsar. Försvara dem som är svagare och visa dem ditt stöd.

2 Lär och studera! Bekanta dig med antirasistiska dokumentärer, böcker och webbplatser. Nätverka, delta i diskussioner och medborgarevenemang. Konsumera produktion och konst av dem som hör till minoriteter. I nätverk på olika språk och för olika kulturer lär du dig mera.

3 Dela och påverka! Dela det du lärt dig via sociala medier och delta i antirasistiska kampanjer. Delta i föreningsverksamhet. I Vasa verkar rådet för kulturell mångfald, dit man kan sända initiativ.

4 Agera och förverkliga! Bli vän med en invandrare (t.ex. MLL, FRK), hitta en språkvän (tandem.fi), anslut dig till nätverket Vi läser tillsammans eller fadderföreningsverksamheten.

5 Ta kontakt! Om du har råkat ut för rasism, kan du t.ex. kontakta diskrimineringsombudsmannen, brottsofferjouren eller polisen.

Bildelningsbilarna Mini-Lifti dök upp i Vasas gatubild. Enligt Tomi Paalosmaa har man för avsikt att utvidga servicen under de kommande åren.

Bildelningen sparar på miljön och ger flexibilitet att färdas

✎ Ilari Rautiainen 📷 Mikael Matikainen

Vasa stad tog i höstas i användning tre helelektriska bildelningsbilar. På vardagarna står bilarna till förfogande för stadens anställda, men på kvällar och veckoslut kan vem som helst fritt hyra dem.

Enligt undersökningar står finländarnas bilar stilla över 90 % av året. Genom sam användning av bilarna kan användningsgraden maximeras och möjligheterna att röra sig framför allt för dem som inte äger en bil förbättras.

— En bildelningsbil används mest för sporadiska inköps- och fritidsresor och användarna är

i typiska fall unga vuxna, studerande eller pensionärer. Till exempel i huvudstadsregionen är till och med hälften av de bilister som använder en bildelningsbil barnfamiljer, som inte har en egen bil, berättar projektchef **Tomi Paalosmaa** som leder bildelningsprojektet.

Ett fungerande bildelningsystem kan ses

som en bidragande faktor till trivseln i staden, så som ett livligt kulturliv, bra hobbymöjligheter, ett behagligt klimat eller oförorenad miljö.

Förutom invånarna kan även resenärer använda bilarna som är centralt belägna. De ger en flexibilitet att färdas och underlättar till exempel att bekanta sig med det unika naturarvsområdet i Kvarkens skärgård, konstaterar Paalosmaa.

Service kommer att utvecklas inom kommande år

För opererandet av bildelningen svarar Omago som äger bilarna och svarar för att de är snygga samt för deras underhåll, försäkringar och

användarapplikation. Bilarna finns på parkeringen vid Stadsmiljöns verksamhetsställe på adressen Kyrkoeshplanaden 26, där de har fått en egen hållplats och medelsnabba laddningsstationer.

Bilarna står till förfogande för stadens anställda vardagar mellan kl. 7.00-16.30, men annars kan vem som helst hyra dem.

— Vi vill stöda hållbara färdssätt för våra anställda i synnerhet dem som har ett sporadiskt behov av bil under arbetsdagen. Tack vare bildelningsbilarna behöver de inte nödvändigtvis komma till jobbet med egen bil, berättar Paalosmaa.

Det är fråga om ett försök, vars syfte är att samla erfarenheter och information om användningen av bildelningsbilar.

— Bildelningsbilar i större skala planeras bl.a. för Travdalens område som är under uppförande. Med information som fås via försöket är det lättare att utveckla servicen under de kommande åren.

Bildelningsbilen sparar både gatuutrymme och miljö

I Vasa står trafiken för cirka 30 % av koldioxidutsläppen och ett centralt mål är följaktligen att stöda utvecklandet av utsläppssnåla trafikformer. Därtill satsas det i Vasa starkt på att utveckla

gång- och cykeltrafiken samt kollektivtrafiken. I bästa fall stöder de olika färdssätten varandra.

— Det har uppskattats att en bildelningsbil ersätter cirka 10-20 privatbilar, vilket gör att man både sparar gatuutrymme och miljön när bildelningsbilen blir vanligare. Bildelningsbilarna kommer tillsammans med områdets kollektivtrafik Lifti att minska behovet av egen bil i synnerhet i stadsområdet samt möjliggöra en fungerande vardag utan att man äger en bil, förtydligar Paalosmaa.

Som bilmodell i försöket valdes den helelektriska Nissan Leaf Visia med automatväxel. Bilarna namngavs i linje med kollektivtrafiken till Mini-Lifti och tejpades under sommaren enligt stadens framtoning, så att de särskiljer sig fint även i gatubilden.

— En utsläppsfri helt eldriven bil var det enda alternativet för oss. Jag tror att bildelningsbilen i framtiden kommer att ha en betydande inverkan för Vasas klimatneutralitetsmål tillsammans med övriga hållbara färdssätt, säger Paalosmaa.

Så här hyr du en bildelningsbil:

- 1 Ladda ner applikationen **Omago** till din telefon från applikationsbutiken AppStore eller Google Play
- 2 Registrera dig i tjänsten och vänta på bekräftelse
- 3 Hitta en lämplig bil i din närhet
- 4 Reservera bilen för önskad användningstid
- 5 Ta bilen i användning inom en minut
- 6 Kör och njut av färden!

Tilläggsuppgifter om bildelningsbilarna hittar du på adressen **omago.fi/mini-lifti/sv** och **vasa.fi/mini-lifti**

Lifti inledde sin trafik – Finlands förmånligaste kollektivtrafik i Vasa

Ilari Rautiainen

VASAS KOLLEKTIVTRAFIK vände ett nytt blad i början av juli då Vasa stads och Korsholms kommuns gemensamma regionala kollektivtrafik, Lifti, inledde sin verksamhet.

Syftet med Lifti är att underlätta kommuninvånarnas vardag och möjliggöra allt smidigare resor mellan bostadsområden, arbetsplatskoncentrationer och andra centrala objekt.

— Bussarnas årliga körkilometrar ökar från nuvarande cirka en miljon till cirka två miljoner kilometer. Detta beskriver mycket väl ändringens omfattning och förbättringen av servicenivån, berättar kollektivtrafiksakkunniga **Anastassia Backlund**.

— Exempelvis från hållplatserna vid centralsjukhuset går det i rusningstid en buss nästan var femte minut, när turtätheten tidigare var 25 minuter, fortsätter Backlund.

Liftis synligaste förändring är övergången från långa ringlinjer till tydliga pendellinjer där bussarna kör fram och tillbaka längs samma rutt. De nya linjerna trafikerar så gott som alltid via centrum, vilket betydligt ökar antalet direkta och snabba förbindelser över centrum.

— Vasa har de förmånligaste biljetterna för kollektivtrafiken i Finland, så vi uppmuntar att hoppa på bussen Lifti och bekanta dig med de nya rutterna. Att färdas med buss är också en ekologisk gärning, så förhoppningsvis upplever allt fler bussen som ett relevant alternativ till den egna bilen, säger Backlund.

Närmare information om Liftis rutter, tidtabeller samt biljetter och försäljningsställen på adressen **www.lifti.fi/sv**.

Natalie Sirviö (t.v.), Joyce Johb'Ekollo, Tuomas Ylimäki och Robin Hjerpe studerar på Vaasan lyseon lukios och Vasa gymnasiums gemensamma gymnasiecampus.

” Det är viktigt att man vågar prata, även om man kanske inte kan till exempel finska så bra.

VASA GYMNASIUMS STUDERANDE
ROBIN HJERPE

Två språk under samma tak

✍️ Susanna Saari 📷 Christoffer Björklund

I Vasa bildades för 10 år sedan Finlands första tvåspråkiga gymnasiecampus. Vaasan lyseon lukios och Vasa gymnasiums elever har en naturlig tvåspråkig vardag på det vackra campuset och har också mycket samarbete.

Tuomas Ylimäki (t.v.), Robin Hjerpe, Natalie Sirviö och Joyce Johb'Ekollo studerar på Vaasan lyseon lukios och Vasa gymnasiums gemensamma gymnasiecampus.

Enligt lyseon lukios studerande **Saara Imppola** är det naturligt att två skolor finns i samma byggnad.

— Vi har på sätt och vis smält samman. Mest konkret märks tvåspråkigheten i den gemensamma matsalen, där man hör både finska och svenska, beskriver Imppola.

Båda gymnasierna är självständiga läroanstalter men eleverna har möjlighet att välja kurser i den andra skolan.

— Vi har öppna kursbrickor, dvs. en studerande vid Lyseon lukio kan välja en kurs på Vasa gymnasium och tvärtom. Exempelvis på kurserna i spanska och gymnastik har det varit studerande från båda skolorna, berättar Vaasan lyseon lukios rektor **Jaakko Perttu**.

Inom tandemundervisningen lär man sig språk genom att tala

En av de synligaste sakerna är tandemundervisningen på finska och svenska. I tandemundervisningen bildar finsk- och svenskspråkiga studerande par och studerar tillsammans.

— Tandemundervisningen ger språkinlärare en möjlighet att lära sig språk i en äkta interaktionssituation med en människa som pratar språket som modersmål, beskriver **Anne Levonen** som varit Vasa gymnasiums rektor fram till sommaren 2022.

Studerandena träffas en gång per vecka och

hälften av undervisningstimmar talar paret finska och hälften svenska. Temat är ämnen som är aktuella för unga, till exempel boende och fortsatta studier.

Saara Imppola har studerat svenska på en tandemkurs. Enligt Imppola lär man sig lite andra saker genom att tala än på en sedvanlig lektion.

— Då man kan diskutera med en svenskspråkig som är i samma ålder lär man sig samtidigt också talspråk.

Robin Hjerpe som studerar på Vasa gymnasium har också gått på tandemkurs.

— Det är viktigt att man vågar prata, även om man kanske inte kan till exempel finska så bra. Det är väldigt givande att märka vad man faktiskt själv kan.

Gemensam matsal och salar, egna klassrum

Finlands första tvåspråkiga gymnasiecampus grundades i Vasa år 2012, dvs. i år firas 10-årsjubileet för det gemensamma campuset.

Det gemensamma campuset har fördelar också administrativt, men en av de viktigaste sakerna är attitydfostran.

— Vi vill i praktiken lära ut ett positivt förhållningssätt till olika språk till de unga. Här hör ungdomarna båda de inhemska språken dagligen och det är naturligt, beskriver Perttu.

I lyseon lukio finns totalt 850 elever och 60

lärare. Vasa gymnasium har 210 elever och 20 lärare.

Gymnasierna har egna klassrum i den gemensamma byggnaden, men musik- och bildkonstklasserna och salarna och matsalutrymmena är gemensamma.

Gemensam de äldstes dans och julklappsinsamling

Tuomas Ylimäki är med i lyseon lukios studerandekårs styrelse, och Robin Hjerpe för sin del i verksamheten i Vasa gymnasiums studerandekår. De berättar att studerandekårerna har mycket samarbete, såsom till exempel ordnande av fredags-picknick för hela campuset samt en junior-dag för de som börjar på gymnasiet första klass i början av läsåret.

— En stor gemensam satsning är julklappsinsamlingen; studerandekårerna i båda skolorna organiserar tillsammans en insamling, där julklappar samlas in åt mindre bemedlade Vasafamiljer. Alla studerande får delta och till exempel senaste jul samlades ca 200 klappar in som sedan delades ut, berättar Ylimäki.

Det största gemensamma evenemanget är de äldstes dans, då bägge gymnasiernas alla andraårsstuderande samlas på Vasa Elektriska Arena iklädda sina finkläder.

Man lär sig hela tiden mer. Man kan aldrig säga att man är en fullärd medlare, säger frivilligmedlarna Tuija Hjärpe och Martti Peltonen.

30 år av medling blev en livsstil

Läs mer om medlingen:
vasa.fi/medlingsbyra

✎ Niklas Grönholm 📷 Christoffer Björklund

Många Vasabor är aktiva frivilligarbetare. Vad motiverar människor till frivilligverksamhet? Skälen till frivilligarbete är säkerligen många, men för frivilligmedlarna Tuija Hjärpe och Martti Peltonen är det en livsstil.

Atmosfären vid Österbottens medlingsbyrå är fridfull och avslappnad. Så som den bör vara, berättar **Martti Peltonen**, som har verkat som frivilligmedlare över 15 år.

— Vi medlare är helt vanliga människor. Vi är ingen domstol utan det här är ett helt vanligt kontorsrum. När parterna märker det så lättar

stämningen oftast, beskriver Peltonen.

Österbottens medlingsbyrå är verksam i sammanlagt 23 kommuner inom Österbotten och Mellersta Österbotten. Enbart i Vasaregionen finns ca 25 medlare. Som medlare verkar specialutbildade frivilligarbetare som har tystnadsplikt.

Medlingen är avgiftsfri och parterna möts förtroligt genom en medling tillsammans med två opartiska medlare. Det vanligaste brottet för medling är misshandel.

— 95 procent av ärendena handlar om brott och ca 5 procent av fallen är tvister. Årligen sköts ca 400-450 medlingar, säger **Nora Muotio** som ansvarar för Österbottens medlingsbyrå.

Meningen med medlingen är att parterna genom att själva vara aktiva finner sätt att lösa konfliktsituationer.

— Vid medlingen behandlas teman av vitt skilda slag. Det kan t.ex. vara fråga om mobbning i skolan, grannstvister eller misshandel, säger **Tuija Hjärpe**, som har fungerat som medlare i över 30 år.

Vanligast är ett förlåt

— Det är inte meningen att driva parterna till en överenskommelse, utan de avgör själva om de vill göra upp eller inte, säger Hjärpe och Peltonen instämmer.

Oftast når man en överenskommelse under medlingen. Den vanligaste konfliktlösningen är att man ber om ursäkt.

— I över hälften av fallen räcker det med att behandla ärendet och säga förlåt. Naturligtvis ska man komma överens om skadestånd och ersättning t.ex. vid skadegörelse eller personskador, säger Muotio.

De allvarligaste fallen dvs. de brott för vilka allmänt åtal är föreskrivet går alltid till åklagaren för åtalsprövning och åklagaren bestämmer om det räcker med att ärendet avgörs genom medling eller om det går vidare till domstol.

Givande och lärorikt

Hjärpes och Peltonens yrkesbana började med att de såg en annons i lokaltidningen.

— I Vaasa-tidningen fanns en annons om en utbildning som skulle starta. Jag visste inte vad den omfattar eller vad en medlare är. Men jag tänkte att det kunde vara intressant, minns Hjärpe.

I en medlingssituation får alla berätta sin egen historia, om sina egna känslor och tankar. Peltonen säger att man genom dem får en förståelse mellan alla parter. Alla medlingssituationer är olika. Att verka som medlare är givande och lärorikt för Hjärpe och Peltonen.

— Man lär sig hela tiden mer. Jag kan aldrig säga att jag är en fullärd medlare, även om jag skulle ha medlat i 50 år. Det finns alltid något nytt att lära sig, av varje situation och av varje människa, sammanfattar Peltonen.

Från idéfrö till blomsteräng

Niklas Grönholm

Det sägs att människor gör staden. Också i Vasa har invånarna en viktig roll i utvecklingen. Med sitt delaktighetsprogram som gjorts som ett samarbete vill Vasa förbättra möjligheterna till att delta och påverka.

Vasa stads delaktighetsprogram utarbetades för första gången år 2016. Programmet består av konkreta sätt att delta, berättar områdesservicechef **Suvi Aho**. Bra exempel är Metvikens körsbärspark och blomsterängen i Vasklot, vilka båda har genomförts genom inkluderande budgetering, säger Aho.

Inkluderande budgetering är ett av verktygen i delaktighetsprogrammet, där invånarna får föreslå och besluta om användningen av en viss summa. Ifjol fick Vasaborna föreslå en födelsedagspresent åt sig för 5 000 euro. Totalt 47 idéer lämnades in. Den idé som ska förverkligas blev en blomsteräng, som föreslogs av **Matias Jungar**. Området som döpts till Lyckans äng finns i Vasklot vid Karlavägen.

— Från i år och framåt får invånarna själva rösta fram en vinnare bland de bästa förslagen, berättar Aho.

Även om bara en idé förverkligas, går de tidigare årens förslag inte till spillo.

— Vi skapar en databank av idéerna som vi utnyttjar vid planeringen av stadsmiljön. I Korsnäståget till exempel anlades en trädgård med odlingslådor med hjälp

av projektet Invånarenergetiska Vasa, som finansieras av miljöministeriet. Till odlargruppen bjöds närområdets invånare och kunder inom integrationsservicen in, berättar Aho leende.

Vasas gemensamma röst

Den nya fullmäktigeperiodens delaktighetsprogram gjordes i stor utsträckning i samarbete med sektorerna, invånarna, råden, föreningarna och de erfarenhetssakkunniga.

— På så sätt fick man en omfattande god förståelse för vad som är väsentligt och viktigt för Vasaborna och stadens anställda, säger Aho.

Delaktighetsprogrammet är omfattande och innehåller många olika åtgärder och mätare, vilka följs upp årligen. I programmet hörs allas gemensamma röst.

— Utöver den inkluderande budgeteringen utvecklas också barnens möjlighet att påverka. Bibliotekens roll klargörs som påverkningstillfällen och stadens och organisationernas samarbete intensifieras, berättar Aho.

En åtgärd är att berätta om organisationsfältets verksamhet med erfarenhetssakkunniga. Med hjälp av erfarenhetssakkunniga kan man utveckla miljön och servicen.

— Vi vill utveckla Vasa till en stad som hela tiden blir bättre för alla och få invånarnas egen röst att höras, sammanfattar Aho.

Du kan rösta på idéerna till inkluderande budgetering fram till 21.9!
Läs mer:
vaasa.fi/sv/paverka